

Солун 1925
Чылдын
август 31-де
үнүп эгелээн

ШЫҢ

№ 187 (15161)

1993 чылдын

октябрь 5, вторник

Солунга ат салган шагы 23.30 Салар өртөө 20 рубль.

Москва хоорайга онза байдалды чарлаар дугайында
РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЫНЫҢ
ПРЕЗИДЕНТИНИҢ ЧАРЛЫ

1993 чылдын октябрь 3. Москва хоорай. Советтер Бажмын органистост хостаар талазы-биле Россия Федерациясынын Министрлер Чогуулуна Чазаның болгаш Москва Чазаның негелдези күгүстүмүз. Чепсекти дужаап бээр болгаш Советтер Бажмын буюу-эзерни соксалар дугайында чепди алдынган дутуржулгалар угулган. Р. И. Хасбулатовтун болгаш А. В. Рухойунд харымсалга чок хөдөлгичинери-биле чугаалажышкынар чорудуга-зы соксан. Советтер Бажмында күткүкче кем-буруудук кижилер Москваң төүгүгү чепсекти мескедешкиниери эгелде өскүткен. Кедегрей берге байдал тургустунган. Краснопресненская Набережияның болгаш Арбат районуң автоташналары эжелде, өрттеди, милиция ажалдыкчыларын сол турар, Москва хоорай чыгаргызың бажмынче хөдөлгичинери база кылган. «Дайынчылар» дээр кижилер автоматтык чепсек-биле боолу. Россияның байыскалынын өске-даа районнарта дайынчы отрядтары органистастап, массалык корум-чурум чок чоруктуң одагаларын кылдып турар. Чогуң чүү бооп турарың эскербөөң богуң кудумчуларга чоран муң-мун кижилер өлүмүң айылга тавааржы турар. Массалык күчүлүшкүни өскүткүдү, күрүңе эрге-чыгаргызың болгаш хөй-ниетиниң корум-чурумун камгалаар органистастың телекөчүлүшкүни органистастың хөдөлгичинери кылдыр дээр эжектен куштерин ордалажышкынары-биле холбаттыр. ол хөдөлгичинери болза хөй хөдөлгичинери айылга чок чорукта болурун камгалаар шүүт кедегрей болгаш чалайың чок кижилериниң болурун камгалаар. Сөөлүгү хуваде болгаш дүңе када бистер эжектен өск. Кем-буруу чок тайбын кижилер өлүрүкчү дээрбечилерин чижки болганар. Маддырлы-биле өлгөңерге мөгеткелдер. Силерин дыка хөйүкүр чуректиң кыгырым-биле бо дүңе Москваң төүгүтү, Кремльден ырак болгаш чок чуректер эрттирлер. Он-он муң кижилер боттарынын амы-тыны хараманмай турганар. Силерин хамааты сурунар, силерин хамааты сурунар сеткил-сурунар кужу э-ле элестик чепсек болган-дыр. Силерге черге чедир мөгетип тур мен. 1993 чылдын октябрь 4.

РФ-тиң Президентизи Б. ЕЛЬЦИНИНҢ Россияның хамаатыларыңа кыйгыры

Эргим ада-чуртчулар! Мен силерге берге үде чүве чугаалам тур мен. Россияның найысылалында ок-боо даямы диниалып, хан төктүп турар. Бүгү чурттан сөөртүп келген. Ак бажмын удурутугаңга баштаган боесактер өлүм-чидимни, үрөздешкиниери болдуруп турар. Силерин дыка хөйүкүрүн бо дүңе уйгу чок болганыңарны билер мен. Силерин дыка хөйүкүрүн бо дүңе уйгу чок болганыңарны билер мен. Бо дүңүрээниң болгаш айыл-халаттың дун бисти дыка хөй чүдүлгө өөрткен. Бис дайыңга белеткемиң турган биз. Дутуржул аптын болурунга, найысылга тайбын камгалап артырып болурунга илеген турдувус. Тайбын хоорайга удурулган үңгөн болгаш ханың сокмулажышкыны эгелдең кижилер — кем-херек туугалыкчир — кем-херек дээрбечилерин чүлгө кезек хөдөлгичиниң болгаш үрөдешки хөдөлгичиниң хөй-хөйүкүрүн камгалаар. Оларга болгаш дужаалды оларга бергенерге өршээл турбас. Чүге дээрге олар тайбың кижилерге, Москваге, Россияңа, үрүг-ларгыга, хөдөржөөрлө болгаш кырган-наже чок көдүргөңер. Боо-чепсектиң үймээниң бастырып чалаң чок. Корум-чурумуң, амыр-тайбың камгалап тургузарыңга Москваге шөгөлөр кирең келген. Оларын соругаңа — кем-херек үрөдешкиниериң эжелде алганы объектлерин хостаар болгаш камгалаарыңа чурук-дүрүм чок боо-чепсектиң баштагыңар чепсек дайыры бооп турар. Хундулук москвалык, Россияның солдаттары болгаш офицерларыңа дайынчы мөү-шьялар сактып-сеткилден деткиниериң силерден дилеп тур мен. Ол дээрге бистияң улусчу армияың болгаш милицияың-тыр. Иччангаш бөгүн оларны соругаңа чалгыс — бистияң урууларың камгалаары, бистияң нелернисти болгаш адалыкчы камгалаары, үрөдешки хөдөлгичинери болгаш өлүрүкчүлериң хай деп доктаа-рың болгаш хоорак чок болду-рар-дыр. Москва, Россия силерден эрес-дилем болгаш шиптирди хөдөлгичинериң кылдырыңар илеген маан турар. Массалык корум-чурум үрөдешкиниериң болгаш оон-да өске ужу-дүрүмгө удурутугаңга чуруктуң хөй-ниетти каттыжышкынарың Россияңың бүгү девискөриңге хоорай турар ужу-р-лук. Ол каттыжышкынарың агар санарыңа талазы-биле бүгү ажалдырың доп-доран соксаларың ай-тымшкының Топ банкыга берген. Массалык корум-чурум үрөдешкиниериң фактыларың талазы-биле кеземче хөдөө соңгаралажышкы чокка оттурарың болгаш истре-тегел эгелээриң Топ про-куратурага дааскан. Ол болгаш өске-даа хөй-хөйүкүрүн камгалаар көргөн Чардыкка дүңе ат салган болгаш амьларалда өттөн-дирип чорудуп эгелээң. Мен Россияның бүгү-ле политиктиң куштерини кыл-гырып тур мен. Амы-тыны үзүлгөн кижилер дээр, кем-буруу чок ханы төгүлгөн кижилер дээр дүңе чала-ла чуруга ишкис сактымыр турган чүдүлгө дугайың — иштик чөрдүлээриң дугайың утуптарың силерден дилеп тур мен. Кымы-ла тайбың болгаш амыр-шөлөң чорук, бистияң чурттуң ат-алдары болгаш төлөпкит чорук үнелик бол-дур олар шүүтузү, дайыңга удурутугаң шүүтузү кады туржур ужурулук. Мен Россияның девискө-рлериниң республикаларың, крайларың, областтарың, автономияларың удурутугаңга чугаалам тур мен. Хамык чүдүлгөн толдарт-каш, бистер шүүтузүс Россия-нык чалгыс экин чедип алмы-рыла буттуг болгаш при-ципиалдык турушту элээр-виске төгүлгөн хан камчан черле чепсек боор. Мен Россияның хамааты-ларыңа чугаалам тур мен. Москва бооп турар боо-чепсек-тиң фашиски-коммунистың үймө-зи эң кыска хуваада басты-нар. Ону чедип алырыңа россия-нык күрүмдө эргежок чугула куштер жар. Оу ишкис москвалыкка мону чугаалаарың база бо-дунуң хуваалем кылдыр санап тур мен. Сөөлүгү хуваде болгаш дүңе када бистер эжектен өск. Кем-буруу чок тайбын кижилер өлүрүкчү дээрбечилерин чижки болганар. Маддырлы-биле өлгөңерге мөгеткелдер. Силерин дыка хөйүкүр чуректиң кыгырым-биле бо дүңе Москваң төүгүтү, Кремльден ырак болгаш чок чуректер эрттирлер. Он-он муң кижилер боттарынын амы-тыны хараманмай турганар. Силерин хамааты сурунар, силерин хамааты сурунар сеткил-сурунар кужу э-ле элестик чепсек болган-дыр. Силерге черге чедир мөгетип тур мен. 1993 чылдын октябрь 4.

Тыва Республиканың хоорайларың чаагайжыдар болгаш арыглар талазы-биле шалыпчы он хонук-ту эрттирер дугайында ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ ЧАЗААНЫҢ ДОКТААЛЫ

Кызыл хоорайның районнар төөттериниң хоорай кылдыгы-рында девискөриң, кудумчуларың, шөдлерин, скверлерин, совхозтарын болгаш республиканың өске-даа ажалдыкчыларын девискөриң ханал көргөңүң түнөлгиле чер-ле болганыңа арыг-шевер болурунун байдалы дыка багай болганыңар. Артың-чыларың, тууду болгаш амьларал боттарың чып төгер черлерин болгаш оларга бээр ордуларың чепсек дерип кылдыңар. Бок төгер черлерин айткан болгаш бок төгерин хооран демдектер чок бооп турар. Шөдлерде амьларал артыңмың боттарың хоорак чок болдуруп дугайында керээлериң шүптү органистастаар чар-баа, тууду материалдарың кызыл, белеткөөрде черин кара тургузуруңга чуруктуң бар. Ону катар тургузулуп, чагайжылган турар. Тууду болгаш амьларал боттарың тускайлаан черлерге сөөртүп, төкпейн турар. Тыва Республиканың Дээди Совети болгаш Чазаның Доктаалыры бола: 1. 1993 чылдын октябрь 4-тен 13-ке чедир республиканың хоорайларың, суурларың болгаш чурттакчылың черлерин чаагайжыдарың болгаш арыгдал-штарларын шалыпчы он хонун чарларар. 2. Районнарың, хоорайларың болгаш көдөңүн чыгарга черлериниң даргалары, министрстволарың, ведомстволарың, органистастаарың болгаш өчү-чөргөңүң хөй-хөйүкүрүн камгалаар чугаалажып көөр ужурулук. 3. Бо доктаалы күгүседиң турарыңга контролдуу Тууду, үлөттүр болгаш чуртталга-коммунал ажал-агының индустриалуулаа дагыр. Тыва Республиканың Президентизи Ш. ООРЖАК.

ЧАЗАК ЧӨВУЛЕЛИНИҢ ХУРАЛЫ

Дүүн Кызылга Тыва Республиканың Чазак Чөвүлелиниң хуралы болуп эрткен. Аңаа чурттуң найысылга Москва хоорайда амыр-шөлөң болуп турар болушкынары-биле хол-баштыр республикада байдалды чугаалажып, чоокку үенити соругаңарыңа чугаалажып көргөн. Чурттуң найысылга бай-далда ажал-агы болгаш, хан төгүшкүңүң үскөдөңүшкүңүң болуп турар-даа, реал публикада байдал доктаамал бооп, ажал-агының бүгү ажалырында бугурукчулук дээрлик соксаларың турар. Амыр-шөлөң чоруга — мидик байдалды хөвөр тур-дары. Бо талазы-биле хөй-хөйүкүрүн камгалаар болушкынарыңа хамаарыштыр республиканың туржук бил-дигиң — айтырымы хан төгүшкүңүң өзү, тайбың арга-дал-биле шиптирээң. Тыва Республиканың Президентизи Ш. Д. Ооржак Тыва Республиканың Дээди Советиниң Даргазы К. А. Бичелдей, Россияның Министрлер Чогуулуна Чазаның Даргазы В. С. Черномырдинниң кыйгыртканын суугаар Москваге чоруткан. (Бистияң корр.).

Көдээ ажыл-агый: оон айтырыгылары

ЧУГАА АЖЫКТЫГ БОЛГАН

Барың-Хемчик районуң чагырга бажмынга Тыва Республиканың агронад директору В. П. Аймык Барың-Хемчик, Бай-Тайга районнарың ассоциациялар, совхозтар удурутукчулары, көдээ ажыл-агый эргелде-риниң инженер-техниктиң ажалдыкчылары-биле ужу-рулуктуң чыгыш кыска белеткелиң чо-рамың, дүжүт ажал-агының чуректерин дугайында чугаа кылган. Барың-Хемчик районуң бүгү ассоциацияларың даргалары, Бай-Тайга районнарың чагырганың даргазы Н. Ч. Ооржак районуң көдээ ажыл-агый эргелдериң кол инженери А. Ч. Мандарла, «Кызыл-Дат» совхозтун директору Ф. Д. Сарылар олар боттарында техника-биле хан-дырылганың байдалың, артык кезектер-биле чепсек хандыр-тыштың турарын диниалып, агронадтың ажалдыкчыларың өдөргөңүң шүгүмчүлө-ди кылды, оң директорундан чамдык дилеглерин кылганар. Ажыл-агыларын амьна-дык кылган удурутукчуларың чугааңыңа алырга, машина, трактор, комбайнарга дыка-ла хөй артык кезектер херек боор-дур. Артык кезектер чогуңаңа, дыка хөй техника шиптөөңүң турар. Чижээлээрге, «Хөндөлөн» бугурулге кооперативине 11 машинадан чүдө 4-ү, «Шекэртин» — 33 машиназың чартымы, Бай-Тайга АТБ-сине 25 машина-нык 15-и шипчеп турар, а артыңнарың мотор, блоктар, вал, оңу мост, коробка бол-гаш өске-даа кезектер чогу-нган байдалың. Шаң мындай байдалдан тараа сөөртүп машиналар ажал-агыларда чедиппей турар. Харин-лаа болза машина-балгаттың ара-тар тараа сөөртүп, дузалап турар. Амыр-шөлөң комбайнарга ре-мелдер, бистер болгаш чамдык өске-даа артык кезектер чө-дөшпөңүң турар. Артык кезек-териниң чамдыктары Кызылда скелдта бар. Ону ал амыр-шүтүгүң, берге дээрин ажал-агы удурутукчуларыңа чугаалап турдулар. Артык кезектер амыр дээр чөдө бээрге, скел-дтар шоочалык, ажалдыкчы-лар сактылап чоруй барган азы шай хандырар алган хөдөржөп сулар, барган ки-жилери тоонас боор-дур деп чугаалап турдулар. Иччангаш ийи-бир кезек амыр дээр хо-ноу ужурга таварлар. Чам-дыкта Чазаның, Кызыл-Мад-дыкта септелге-техниктиң бү-дүрүдө черге-биле салып баазаларыңа чорудушкың бис дээр бербес боор-дур деп удурутукчулар хондурам. Ол

В. ЧЕРНОМЫРДИНИҢ ТЕЛЕВИДЕНИЕ ДАМЧЫШТЫР ЧУГААЗЫ

МОСКВА. (ИТАР-СЧТА). «Москва айылда таварышкың — деп, Россияның Чазаның баштыгы В. Черномырдин ок-тябрь 4-те медеглээ. Ол дүңүкүниң I шакта телевидение дамчыштыр чүве чугаалажы, мында дээр. «Бир эвес Москва айыл-дыг байдалы болза Ада-чурт база-ла айылда дээрин чүдө бугуруңуң билдигиң — деп, ол онзалып айткан. «Ак бажмында баштаган турар кем-буруулу кижилер Москвага хан төгүшкүңүң болдурган. Оңа байдал тур-густунган. Останкинону дам-чыдылга төүни өрттөткен. Рос-ИТА-СЧТА-ны, РИА-Новостың эжелеп алырың ордала-жышкыны болган. Москва-ның мэриязың бажмынары-ның бирөөн эжелеттиңер. Билдигиң чугаалажыңар-биле чепсек ажалдажыңар ми-лиция ажалдыкчылары эң чугула объектлерин ира-дыр иттирген. «Амыр-шөлөң чок объектлер оларын камгала-рып турар кижилерин хол-дунга катар ирени дээр бол-за, удурутукчунуң ирени, ча-жырбас-даа мен, күш амыр-шөлөң аргалар негеттөөңер апар-ган-дыр». «Дайынчылар» дээр кижилер автомат чепсек-биле боо-дал турарлар. Бажмында хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар кижилерин өлү-мүң айылга таварыштырып турар. Москваңың кудумчула-рында өлүрүкчүлөр-даа, ба-лыгдалканыр-даа бар. «Мен байдалды хөкүт-бей тур мен, оңу экстремиз-мде тууган кымыгаралдык чедир шиптирээңар. Иччангаш хөдөлгичи тараң кылдыр аар техниканы ажаллап, пас-сажирдер автобустарын ху-наап, калдык-даа буруу чок хамаатыларың, москвалы-ларың машиналарың аңла-баа октап, өрттедип турарлар — деп, Россияның Чазаның баш-тыгы медеглээ. — Чогуң чүү бооп турарың амыр-шөлөң чедир билбей турар муң-мун кижилерин, таарымың бооп эртти турар киж

СӨӨЛГҮ СӨЗҮМ

(ТАРАС ШЕВЧЕНКОНУУБИЛЕ).

Өйдүгү наныс жеке болур, — Өйү кээрге «чана» бээр мен. Эскен төрөөн чөмүр орта...

Каадыр-оол БЕГЗИ. Ак-Туугу суур.

КААСТАН-НА, ХАНДАГАЙТЫМ

Хандың-Чаркы аржааныңдан Хандагайтым харан оң мен. Бийлыкташтың хову черде...

Дадар-оол ООРЖАК.

УЛУГ-ШЕЛЕ

Бо дээрге Тываның база бир улуг тайгаларың бирээң Хөр-Тайганың барк-ла ортаа...

Давалаан ОНДАР. Туудугу.

СЕТКИЛДИ КАЯ АЖЫДАР БИС?

50—60 чылдар аразында, мези билеп чораянын-биле адырга, Тывага кара чыгыс чогаалдыкчы эвилел — ТЧЭ...

Каткы бажы каткан эвес

ШАҢНАЛ

Туудугулар хуну азы байырдалы үнү эртенге тууду-на чокушулаан. Улуг дарага бригадирлери чымй шаар алгаш:

Кертик-оол ООРТУНАЙ.

Хевиринг чүдө. Чөдө кычкыр, ол үеде чогаал, уран чүдү ажаллаачылары улуг-бачкыи чоңка бот-боттарың аажок...

Хөндөргейниң кайгал Чангаажык дээр чолдак сарыг өр чурттап чорган. Чарыныңга октатса-лаз, чакытыгга чары...

КАЙГАЛ ЧАНГААЖЫК

Хөндөргейниң кайгал Чангаажык дээр чолдак сарыг өр чурттап чорган. Чарыныңга октатса-лаз, чакытыгга чары...

Тоолчургу чугаа

Чинчилер шупту чедү кижилер турган. Олар ноянын улуг ак өргөзүңгө имы-шуугааны-лаз чок...

Монгуш ЭРГЕП.

ДЕТКИН, ДУЗАЛАП КӨРҮНЕР

Чөөн-Хемчик районунуң кара четтестер инициатива тургустуушканын бээр 32 чыл болган. Чөөн-Хемчик, Сүт-Хөл, Өвүр районнары ол зарымлап турар...

Нинителде кежигүнериниң амдырларын бийдалын доктаамал хайгарар, чедиместерге деткимчени, ачы-дузалы чедирин келген.

Аш-чем болгаш үлетпүр бараанының өргөк-үнези кызыгаар чок өзү турары биле инвалиттерниң амдырал-чурттагы бергезе, оларга бистин талаастан ачы-дуза чедирин дика бергезе болгон.

Бо бүгү таарык келген берге байдалы өрөөн көргөш, инвалиттерге ачы-дуза чедирингизин эңкилдер сорулганы салгаш, Чөөн-Хемчик район чыгарганын дарганын оралгачын Монгуш Алдын-оол-биле сүмөдизин чугаалашкан, бо чылды октябрь 8-те үстүңге адаанын үш ра-

Салчак МОЛДУРГА. Чогаалчы.

Чарлагдар Бюрозу

ДЕПКЕЛИГ КИРЖИҢЕР!

Тыва Республиканың Чазалаңи доктаалын ёзугаар Кызылда октябрь 4-тен 13-ке чедир хоорайны чагайжыдар болгаш арыгаар талазы-биле шилчыч оюлукту эрттирин турар.

Бо доктаалды күөсетпээн арганыңдарга, бугуруаңгерге албан чедиринге хуу бажыңар ээлеринге хуу бажыңар метр дээр 2000 рубль темчээлди тоогаалы оңзар.

Кызыл хоорай чыгаргачын.

САКТЫШКЫН КЕЖЭЭЗИНЧЕ ЧАЛАГА

Өвүр районунуң Хандагайты суурунуң Күлтура бажыныңга бо чылды октябрь 8-те Тываның сурагдыт чогаалчы Монгуш Баянович ДОРЖУГА тураскаткан «Сактышкын кежээин» болур.

ПРОГРАММАДА: Чогаалчыны эш-өөрүнүң, чогаалчыларын сактышкыны, ири, шулуктер күөсетпээн, Тываның Улусчу чогаалды бажының болгаш Бүрүнү бот-тымыңды артыктериниң көншөр.

«Сактышкын кежээинге» ангы-ангы районнара, Кызыл хоорайда чогаалчы М. Б. Доржууну эш-өөрүнүң шулуктерин чогаалчыларын, дордү-төрелдерин болгаш күөсетпээн кижилерин чалап тур.

ОРГКОМТЕТ.

«Автомашина» дээр тускай автомашинаны, кождар дериг-терекселдерин (регистрени, ялпир, ситен кезикчи, дүр-баштар, чер чарар терекселде култиватор) КМЗ-012 биле тракторну; «Лысла» электр-газ плитаның салым турар, автомашина «ГАЗ-661».

Телефон № 3-62-66, гостиница «Мөңгүлек», 1-ги кыат, каб. 109.

«ШЫН» СОЛУВНУ ДАМЧЫШТЫР

Уругуларым ачаы Маадыр-оол Чазалаевич Сарыларын эшертен мөчөөн-биле холбаштыр оңу сулдугу оочке үлөп, оңушкунуңарга улуг дуузы чедирге «Жыл» селтеге-ажылап бугурулуңгизин.

Оолдарыңиз нези Елизавета Васильевна Шынына биле ол хазак маргаллааның үнеңизе танышпал алган. Горький хоорайда кыс болган Бохандал эңик эр найырдалгы интернационал өр-бүнеңи туткалар. Ини оол-эңиң-пешинте Александр, анчаларыла инжениери Алексей — оң идегени, чогаалчы Оолдарыңиз уругулары Алена, Кюма, Аня эртим мнак мургал-аңалын тык-ла үр чоктап, сактып көзүлөр.

Бистин республиканың оң иңиң төрөөн чөмү болган деп үстүңге айткыр мен, аңың «устун» чедирин биле шилчир тык чөмү оңу сөөлү тоогаалды болган. —

Майна ХАДАХАН.

КИНО

ОКТАБРЬ 5-ТЕ «НАЙЫРАЛ»: «Кара ангал-ужулушкуну» 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 шакта; ВИДЕОЗАЛ: «Секция»

АГАР САНЫ: «Тыва сооптук» № 363505.

МӨГЕЙИГ

«ШЫРГАЙ ЭЗИМ, МЕНИ ШУГЛА...»

Алдын күстүн бир казы, аяс хуңдуне Кызыл куртуг дөрт кижиле киш-куулаалар дээр тайга үнеңер. Билчал-ла-даа бажыңиче чүлө үш кижиле чанып келген, дөртүкү — Карп Александрович Башанов тайгалда элп келбей барган. Оңу оң бир хову дугузуңда дилеп келген. Дөрт чүс аңгы километр чегге тайга-таскыларды ону дилээн кижиле эртин, Билеңиз, Оңула болгаш эске-ла хөмөрүнүң аразыңа барык чер артырдыңар. Малчыңи чоңуну турла болган, Байлак оңтуг Улуг-Шеле. Бажыңафта тектер эткен. Ужугу чаада Улуг-Шеле. Базыңафта аалдар чылаар. Барыккаңың Хөр-ле-Тайга. Көздөңиз тектер эткен. Ужуду борбас Улуг-Шеле. Хөмөрүнүң аалдар чурттаар, Хөдүгү чараш Улуг-Шеле. Сыйык, мыйбак турла болган, Сыншал алаа Улуг-Шеле. Сыншал алаа ол-ла чөмүн Сыншалды мөң-не боор мен. Эңик, хулубе тырла болган, Эзим алаа Улуг-Шеле. Эзим алаа ол-ла чөмүн Эдилкин мөң-не боор мен.

Давалаан ОНДАР. Туудугу.

росск чедир, Норильскинен Ташкент чедир чөдөр-ле хөй. Тываның сымн мыйгыс чедирин Болгария болгаш Болгарияга барып, шинал-макталдары-ла эжеп турган. Сөөлүгү чылдарда республиканың агродепутурунуң Кыдат

болгаш Моолда организацилар-биле кады ажаллаачыларын харылзаларын тулар дээр ол чурттага база чөкчө келген. Бүгү-делгейге аналгачкы организацины америк Трэвел болган оон Совет Эванделинге төлөөн турган В. А. Тренов болган эске-лаз сурагалы кижилеңи харылзаларын тулар чораш.

Новосибирск хоорайга Чуртгар аразыңи универсалдыг делгелгениң киржичени бооп, делгезкениң «Бизнес-контакт» деп маркетинг фирманы, Сибириниң акклиматизация станицының директору биле аңы-аңың харылзалалгы турган.

Аңгы-р-тымың эжил-аңымы эртем ёзугаар чорударыңи үлүг көңөгөңиң угландыңи, келер үдеги байдаларыңи шын толарды, «Сынн мыйгыс» кештерин бээр, ыңгал-ла-даа бо талазы-биле өскө-өлөң, эңи, артык чүдүлгениңи «Кажан-да» бербес укуртуп бис — деп оңу оңалган делгелгезе турган.

К. А. Башановту эртемгер деп база болур, өр-бүлениң болаш аспирантурадан ойтала-лаз-да, «Шыт» и охотниче хойлукто» журнал башталган эске-лаз оңу сөкүлүлдерге эңиң эвес чүдүлгениңи парлат-тыр ужурут.

Эш-өөрүңер, Дузаргак, амдырларды мнак хөдүгү киржин бажыңыңа безин кижирге солун. Улусчу аңы-эңеге, мыйгыс романык аажок соңуругалдыг кижиниң сөөлүк катар «Шыргай» эзим мени шугла, тоңачы мен дилэңиңи...» деп ирпал ортаныңи эш-өөрү оңу чок болганыңи соонда сактып келгениңи, Шыргай эзиминиң он дилэңи күөсетпээн, кий лей бергениңи-ла ол эвес иңги бе?

Оолдарыңиз нези Елизавета Васильевна Шынына биле ол хазак маргаллааның үнеңизе танышпал алган. Горький хоорайда кыс болган Бохандал эңик эр найырдалгы интернационал өр-бүнеңи туткалар. Ини оол-эңиң-пешинте Александр, анчаларыла инжениери Алексей — оң идегени, чогаалчы Оолдарыңиз уругулары Алена, Кюма, Аня эртим мнак мургал-аңалын тык-ла үр чоктап, сактып көзүлөр.

Бистин республиканың оң иңиң төрөөн чөмү болган деп үстүңге айткыр мен, аңың «устун» чедирин биле шилчир тык чөмү оңу сөөлү тоогаалды болган. —

Майна ХАДАХАН.

Кызыл хоорай, К. асноармейская, 100. Индекс 667000

РЕДАКЦИЯ КОЛЛЕГИЯЗЫ: Н. С. Базыр (кол редактор), А. Б. Монгуш, М. Д. Оюн (харыскалгы редактор), М. М. Сада (кол редактор), В. М. Саг Н. С. Эргел. РЕДАКЦИЯНЫҢ ТЕЛЕФОННАРЫ: Кол редактор — 3-43-34; келген кижилер тувазы амы — 3-43-26; кол редакторго о алачылар — 3-33-91; 3-34-17; «Сыншалдыг» секретарь — 3-34-92; орданчылар — 3-43-93.

КИЛИСТЕР үлүс депуттарының Советтерин илгит-ле-полюститин болган соңка айтырдылар — 3-24-10; 3-24-98; келтирү — 3-24-49; 3-26-78; аңы-аңыңыңың 3-41-17; келтирү үлүс депуттарының болган казы — 3-26-78; 3-24-77; 3-24-78; 3-24-79; 3-24-80; 3-24-81; 3-24-82; 3-24-83; 3-24-84; 3-24-85; 3-24-86; 3-24-87; 3-24-88; 3-24-89; 3-24-90; 3-24-91; 3-24-92; 3-24-93; 3-24-94; 3-24-95; 3-24-96; 3-24-97; 3-24-98; 3-24-99; 3-25-00; 3-25-01; 3-25-02; 3-25-03; 3-25-04; 3-25-05; 3-25-06; 3-25-07; 3-25-08; 3-25-09; 3-25-10; 3-25-11; 3-25-12; 3-25-13; 3-25-14; 3-25-15; 3-25-16; 3-25-17; 3-25-18; 3-25-19; 3-25-20; 3-25-21; 3-25-22; 3-25-23; 3-25-24; 3-25-25; 3-25-26; 3-25-27; 3-25-28; 3-25-29; 3-25-30; 3-25-31; 3-25-32; 3-25-33; 3-25-34; 3-25-35; 3-25-36; 3-25-37; 3-25-38; 3-25-39; 3-25-40; 3-25-41; 3-25-42; 3-25-43; 3-25-44; 3-25-45; 3-25-46; 3-25-47; 3-25-48; 3-25-49; 3-25-50; 3-25-51; 3-25-52; 3-25-53; 3-25-54; 3-25-55; 3-25-56; 3-25-57; 3-25-58; 3-25-59; 3-25-60; 3-25-61; 3-25-62; 3-25-63; 3-25-64; 3-25-65; 3-25-66; 3-25-67; 3-25-68; 3-25-69; 3-25-70; 3-25-71; 3-25-72; 3-25-73; 3-25-74; 3-25-75; 3-25-76; 3-25-77; 3-25-78; 3-25-79; 3-25-80; 3-25-81; 3-25-82; 3-25-83; 3-25-84; 3-25-85; 3-25-86; 3-25-87; 3-25-88; 3-25-89; 3-25-90; 3-25-91; 3-25-92; 3-25-93; 3-25-94; 3-25-95; 3-25-96; 3-25-97; 3-25-98; 3-25-99; 3-26-00; 3-26-01; 3-26-02; 3-26-03; 3-26-04; 3-26-05; 3-26-06; 3-26-07; 3-26-08; 3-26-09; 3-26-10; 3-26-11; 3-26-12; 3-26-13; 3-26-14; 3-26-15; 3-26-16; 3-26-17; 3-26-18; 3-26-19; 3-26-20; 3-26-21; 3-26-22; 3-26-23; 3-26-24; 3-26-25; 3-26-26; 3-26-27; 3-26-28; 3-26-29; 3-26-30; 3-26-31; 3-26-32; 3-26-33; 3-26-34; 3-26-35; 3-26-36; 3-26-37; 3-26-38; 3-26-39; 3-26-40; 3-26-41; 3-26-42; 3-26-43; 3-26-44; 3-26-45; 3-26-46; 3-26-47; 3-26-48; 3-26-49; 3-26-50; 3-26-51; 3-26-52; 3-26-53; 3-26-54; 3-26-55; 3-26-56; 3-26-57; 3-26-58; 3-26-59; 3-26-60; 3-26-61; 3-26-62; 3-26-63; 3-26-64; 3-26-65; 3-26-66; 3-26-67; 3-26-68; 3-26-69; 3-26-70; 3-26-71; 3-26-72; 3-26-73; 3-26-74; 3-26-75; 3-26-76; 3-26-77; 3-26-78; 3-26-79; 3-26-80; 3-26-81; 3-26-82; 3-26-83; 3-26-84; 3-26-85; 3-26-86; 3-26-87; 3-26-88; 3-26-89; 3-26-90; 3-26-91; 3-26-92; 3-26-93; 3-26-94; 3-26-95; 3-26-96; 3-26-97; 3-26-98; 3-26-99; 3-27-00; 3-27-01; 3-27-02; 3-27-03; 3-27-04; 3-27-05; 3-27-06; 3-27-07; 3-27-08; 3-27-09; 3-27-10; 3-27-11; 3-27-12; 3-27-13; 3-27-14; 3-27-15; 3-27-16; 3-27-17; 3-27-18; 3-27-19; 3-27-20; 3-27-21; 3-27-22; 3-27-23; 3-27-24; 3-27-25; 3-27-26; 3-27-27; 3-27-28; 3-27-29; 3-27-30; 3-27-31; 3-27-32; 3-27-33; 3-27-34; 3-27-35; 3-27-36; 3-27-37; 3-27-38; 3-27-39; 3-27-40; 3-27-41; 3-27-42; 3-27-43; 3-27-44; 3-27-45; 3-27-46; 3-27-47; 3-27-48; 3-27-49; 3-27-50; 3-27-51; 3-27-52; 3-27-53; 3-27-54; 3-27-55; 3-27-56; 3-27-57; 3-27-58; 3-27-59; 3-27-60; 3-27-61; 3-27-62; 3-27-63; 3-27-64; 3-27-65; 3-27-66; 3-27-67; 3-27-68; 3-27-69; 3-27-70; 3-27-71; 3-27-72; 3-27-73; 3-27-74; 3-27-75; 3-27-76; 3-27-77; 3-27-78; 3-27-79; 3-27-80; 3-27-81; 3-27-82; 3-27-83; 3-27-84; 3-27-85; 3-27-86; 3-27-87; 3-27-88; 3-27-89; 3-27-90; 3-27-91; 3-27-92; 3-27-93; 3-27-94; 3-27-95; 3-27-96; 3-27-97; 3-27-98; 3-27-99; 3-28-00; 3-28-01; 3-28-02; 3-28-03; 3-28-04; 3-28-05; 3-28-06; 3-28-07; 3-28-08; 3-28-09; 3-28-10; 3-28-11; 3-28-12; 3-28-13; 3-28-14; 3-28-15; 3-28-16; 3-28-17; 3-28-18; 3-28-19; 3-28-20; 3-28-21; 3-28-22; 3-28-23; 3-28-24; 3-28-25; 3-28-26; 3-28-27; 3-28-28; 3-28-29; 3-28-30; 3-28-31; 3-28-32; 3-28-33; 3-28-34; 3-28-35; 3-28-36; 3-28-37; 3-28-38; 3-28-39; 3-28-40; 3-28-41; 3-28-42; 3-28-43; 3-28-44; 3-28-45; 3-28-46; 3-28-47; 3-28-48; 3-28-49; 3-28-50; 3-28-51; 3-28-52; 3-28-53; 3-28-54; 3-28-55; 3-28-56; 3-28-57; 3-28-58; 3-28-59; 3-28-60; 3-28-61; 3-28-62; 3-28-63; 3-28-64; 3-28-65; 3-28-66; 3-28-67; 3-28-68; 3-28-69; 3-28-70; 3-28-71; 3-28-72; 3-28-73; 3-28-74; 3-28-75; 3-28-76; 3-28-77; 3-28-78; 3-28-79; 3-28-80; 3-28-81; 3-28-82; 3-28-83; 3-28-84; 3-28-85; 3-28-86; 3-28-87; 3-28-88; 3-28-89; 3-28-90; 3-28-91; 3-28-92; 3-28-93; 3-28-94; 3-28-95; 3-28-96; 3-28-97; 3-28-98; 3-28-99; 3-29-00; 3-29-01; 3-29-02; 3-29-03; 3-29-04; 3-29-05; 3-29-06; 3-29-07; 3-29-08; 3-29-09; 3-29-10; 3-29-11; 3-29-12; 3-29-13; 3-29-14; 3-29-15; 3-29-16; 3-29-17; 3-29-18; 3-29-19; 3-29-20; 3-29-21; 3-29-22; 3-29-23; 3-29-24; 3-29-25; 3-29-26; 3-29-27; 3-29-28; 3-29-29; 3-29-30; 3-29-31; 3-29-32; 3-29-33; 3-29-34; 3-29-35; 3-29-36; 3-29-37; 3-29-38; 3-29-39; 3-29-40; 3-29-41; 3-29-42; 3-29-43; 3-29-44; 3-29-45; 3-29-46; 3-29-47; 3-29-48; 3-29-49; 3-29-50; 3-29-51; 3-29-52; 3-29-53; 3-29-54; 3-29-55; 3-29-56; 3-29-57; 3-29-58; 3-29-59; 3-29-60; 3-29-61; 3-29-62; 3-29-63; 3-29-64; 3-29-65; 3-29-66; 3-29-67; 3-29-68; 3-29-69; 3-29-70; 3-29-71; 3-29-72; 3-29-73; 3-29-74; 3-29-75; 3-29-76; 3-29-77; 3-29-78; 3-29-79; 3-29-80; 3-29-81; 3-29-82; 3-29-83; 3-29-84; 3-29-85; 3-29-86; 3-29-87; 3-29-88; 3-29-89; 3-29-90; 3-29-91; 3-29-92; 3-29-93; 3-29-94; 3-29-95; 3-29-96; 3-29-97; 3-29-98; 3-29-99; 3-30-00; 3-30-01; 3-30-02; 3-30-03; 3-30-04; 3-30-05; 3-30-06; 3-30-07; 3-30-08; 3-30-09; 3-30-10; 3-30-11; 3-30-12; 3-30-13; 3-30-14; 3-30-15; 3-30-16; 3-30-17; 3-30-18; 3-30-19; 3-30-20; 3-30-21; 3-30-22; 3-30-23; 3-30-24; 3-30-25; 3-30-26; 3-30-27; 3-30-28; 3-30-29; 3-30-30; 3-30-31; 3-30-32; 3-30-33; 3-30-34; 3-30-35; 3-30-36; 3-30-37; 3-30-38; 3-30-39; 3-30-40; 3-30-41; 3-30-42; 3-30-43; 3-30-44; 3-30-45; 3-30-46; 3-30-47; 3-30-48; 3-30-49; 3-30-50; 3-30-51; 3-30-52; 3-30-53; 3-30-54; 3-30-55; 3-30-56; 3-30-57; 3-30-58; 3-30-59; 3-30-60; 3-30-61; 3-30-62; 3-30-63; 3-30-64; 3-30-65; 3-30-66; 3-30-67; 3-30-68; 3-30-69; 3-30-70; 3-30-71; 3-30-72; 3-30-73; 3-30-74; 3-30-75; 3-30-76; 3-30-77; 3-30-78; 3-30-79; 3-30-80; 3-30-81; 3-30-82; 3-30-83; 3-30-84; 3-30-85; 3-30-86; 3-30-87; 3-30-88; 3-30-89; 3-30-90; 3-30-91; 3-30-92; 3-30-93; 3-30-94; 3-30-95; 3-30-96; 3-30-97; 3-30-98; 3-30-99; 3-31-00; 3-31-01; 3-31-02; 3-31-03; 3-31-04; 3-31-05; 3-31-06; 3-31-07; 3-31-08; 3-31-09; 3-31-10; 3-31-11; 3-31-12; 3-31-13; 3-31-14; 3-31-15; 3-31-16; 3-31-17; 3-31-18; 3-31-19; 3-31-20; 3-31-21; 3-31-22; 3-31-23; 3-31-24; 3-31-25; 3-31-26; 3-31-27; 3-31-28; 3-31-29; 3-31-30; 3-31-31; 3-31-32; 3-31-33; 3-31-34; 3-31-35; 3-31-36; 3-31-37; 3-31-38; 3-31-39; 3-31-40; 3-31-41; 3-31-42; 3-31-43; 3-31-44; 3-31-45; 3-31-46; 3-31-47; 3-31-48; 3-31-49; 3-31-50; 3-31-51; 3-31-52; 3-31-53; 3-31-54; 3-31-55; 3-31-56; 3-31-57; 3-31-58; 3-31-59; 3-31-60; 3-31-61; 3-31-6